

SPRAWOZDANIE Z POSIEDZENIA KOMISJI DS. INFRASTRUKTURY INFORMACYJNEJ KRASP

w dniu 16-17 września 2013 r.

W dniu 16-17 września 2013 r. w Centrum Edukacji Międzynarodowej Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, odbyło się posiedzenie Komisji ds. Infrastruktury Informacyjnej KRASP, w którym uczestniczyli:

Członkowie Komisji:

- prof. Henryk Krawczyk - Rektor Politechniki Gdańskiej,
- prof. Robert Charmas - Rektor Państwowej Wyższej Szkoły Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży,
- prof. Mariusz Figurski - Prorektor Wojskowej Akademii Technicznej im. J. Dąbrowskiego w Warszawie,
- prof. Andrzej Mastalerz - Rektor AWF im. J. Piłsudskiego w Warszawie,
- prof. Stanisław Michałowski - Rektor Uniwersytetu M. Curie-Skłodowskiej w Lublinie,
- prof. Tadeusz Pomianek - Rektor Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie, prof. Tomasz Szapiro - Rektor Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie,
- prof. Andrzej Tretyn - Rektor Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu.

Zaproszeni goście:

- mgr inż. Paweł Niedziejko - Kierownik Działu Informatyki Wojskowej Akademii Technicznej im. J. Dąbrowskiego w Warszawie,
- dr Bartosz Grucza - Kanclerz Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie,
- Dominika Czyżak - Zastępca Dyrektora Biblioteki Uniwersyteckiej,
- Grzegorz Kopcewicz - Wydawnictwo Naukowe UMK,
- dr Wergiliusz Gołąbek, Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie,
- prof. Zdzisław Hippe, Kierownik katedry systemów ekspertowych i sztucznej inteligencji,
- Lucjan Hajder, Dyrektor ds. Informatyki Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie,
- dr Mariusz Wrzesień, Prodziekan ds. kierunku informatyka Wydziału Informatyki Stosowanej,
- Artur Skoczylas, Kierownik Działu Rozwoju i Wdrożeń IT Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie,
- Wiesław Stręciwilk, Kierownik Działu Eksploatacji Systemów IT,
- przedstawiciele firmy Partner in Progress: Sławomir Umpirowicz, Wiceprezes Zarządu Partners in Progress, Marek Bieniasz, Natalia Cios, Grzegorz Żytka,
- reprezentacja firmy Laboratorio JRI Sistemas: Palmira Garcia - Dyrektor ds. Relacji Instytucjonalnych, Manuel Isidoro – Dyr. Techniczny, Tomas Fernandez – Manager ds. Projektów Międzynarodowych.

W związku z nieobecnością na początku Posiedzenia Pana Przewodniczącego Komisji, prof. H. Krawczyka (opóźnienie lotu, który dołączył do dyskusji realizowanej w ramach II sesji), Posiedzenie otworzył dr Wergiliusz Gołąbek – Prorektor ds. Rozwoju i Współpracy Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie. Pan Prorektor W. Gołąbek przywitał wszystkich zebranych, a następnie stwierdził ważność zebrania i przedstawił porządek dzienny posiedzenia. Nadmienił, że spo-

tkanie podzielone zostanie na trzy sesje tematyczne, w ramach których m.in. omówiony zostanie kompleksowy rozwój systemów uczelnianych, a także ich wpływ na budowanie relacji z otoczeniem zewnętrznym. Dodał, że w czasie Posiedzenia zaprezentowany zostanie również system do automatycznego opracowywania egzaminów i ankiet papierowych.

Kolejno głos zabrał, Dyrektor ds. Informatyki WSiIZ Pan Lucjan Hajder, który podjął próbę odpowiedzi na pytanie czy Informatyzacja uczelni wyższej – jest obecnie potrzebą czy koniecznością? W toku wypowiedzi omówił proces informatyzacji sfery administracyjnej i dydaktycznej uczelni wyższych, wskazał na przyczyny, które wymusiły proces informatyzacji systemów uczelnianych oraz omówił aktualne wyzwania w tym obszarze, wskazując m.in. na potrzebę:

- integracji systemów uczelnianych z systemami centralnymi (POLON, PLAGON, e-PUAP),
- implementacji procesu bolońskiego (elastyczny model studiów, punkty ECTS),
- wdrożenia systemu kontroli jakości kształcenia,
- współpracy uczelni z biznesem.

Puentując wystąpienie, Dyrektor Lucjan Hajder zauważył, że efektywne funkcjonowanie uczelni wyższych w Polsce, w dużej mierze warunkuje kompatybilny, zintegrowany system informatyczny uczelni.

Realizując kolejny punkt programu, dr W. Gołąbek poprosił o zabranie głosu Pana Wiesława Stręciwilka, Kierownika Działu Eksploatacji Systemów IT. Kierownik Stręciwilk podzielił się z członkami Komisji uwagami i doświadczeniami Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania w Rzeszowie w zakresie wdrażania i kompatybilności systemów uczelnianych z systemem POLON. W trakcie prezentacji omówił główne funkcje tego systemu, metody ewidencjonowania danych oraz problemy z wydajnością tego systemu. Wskazał również, iż znaczącym problemem w działaniu systemu POLON jest brak stabilności danych, duża liczba zmian systemowych wprowadzanych mimo braku zmian w ustawach i rozporządzeniach oraz zmiany kryteriów walidacji poprawności danych. Ponadto zauważył, iż istotny problem z ewidencjonowaniem danych w systemie POLON stanowi długi okres właściwego importu danych, wolne działanie interface-ów www oraz braki związane z ergonimią interface-ów. Na zakończenie swojej prezentacji Pan W. Stręciwilk zaprezentował zebrany szczegółowe wyniki ankiety przeprowadzonej wśród użytkowników systemu POLON.

Kolejno głos zabrał Pan Grzegorz Kopcewicz z Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, który omówił zasady działania platformy cyfrowej czasopism naukowych opartych na systemie Open Journal Systems (OJS). Wyjaśnił, że OJS to nowoczesny system zarządzania ruchem czasopism, pozwalający przeprowadzać cały proces wydawniczy poprzez stronę internetową. Nadmienił, że jego ciągły rozwój jest obecnie nadzorowany przez partnerstwo pomiędzy UBC's Public Knowledge Project, the Canadian Center for Studies in Publishing i Simon Fraser University Library. W czasie wystąpienia zwrócił uwagę, że Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu uruchomił platformę opartą na OJS w marcu 2013 roku. Kolejno wskazał, że według stanu na wrzesień 2013 roku, założono profile trzydziestu dwóch czasopism i opublikowano w nich ponad 1300 artykułów w postaci plików PDF. Dodał również, że UMK podpisał umowę z firmą CrossRef (USA), dzięki której każdy artykuł uzyskuje indeks DOI jako aktywny link kierujący do artykułu umieszczonego w profilu czasopisma. Zachęcając uczestników do korzystania z systemu Open Journal Systems, Pan Kopcewicz nadmienił, że na platformie umieszczane są sukcesywnie archiwalne numery czasopism i na bieżąco publikowane są najnowsze wydania.

Wystąpienie prezentujące możliwości korzystania z platformy cyfrowej czasopism naukowych UMK zamknęło pierwszą sesję programu pt. Informatyczne styki: Uczelnia/Ministerstwo, Uczelnia/Biznes, Uczelnia/Region, Uczelnia/Uczelnia.

II sesję Posiedzenia Komisji otworzył Pan Przewodniczący prof. H. Krawczyk, który wskazał, iż tematem przewodnim tej sesji będzie omówienie kompleksowego rozwoju systemów uczelnianych w Polsce. Następnie oddał głos Panu Sławomirowi Umpirowiczowi, Wiceprezesowi Zarządu Partners in Progress.

W ramach swojego wystąpienia Pan Prezes Umpirowicz omówił kierunki rozwoju systemów zarządzania uczelnią oraz szczegółowo scharakteryzował zasady funkcjonowania systemu Uczelnia.XP. Wyjaśniając wskazał, że system Uczelnia.XP jest zintegrowanym systemem zarządzania, a jednym z jego podstawowych założeń jest modułowa architektura. Kolejno omówił kluczowe obszary funkcjonowania uczelni wspierane przez ten system oraz scharakteryzował prawne, technologiczne, społeczne i ekonomiczne aspekty wykorzystania i rozwoju systemów zarządzania uczelnią. Na zakończenie swojego wystąpienia, Prezes Umpirowicz wskazał na zalety i wady obliczania kosztów kształcenia metodą tradycyjną oraz przy wykorzystaniu nowoczesnych rozwiązań informatycznych. Zwrócił również uwagę, że system Uczelnia.XP wdrożony został w 7 na 10 najlepszych w Polsce uczelni wg „Rankingu Niepublicznych Uczelni Magisterskich 2013”.

Realizując kolejny punkt programu zatytułowany *Otwarte zasoby naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu*, głos zabrała Pani Dominika Czyżak, Zastępca Dyrektora ds. Organizacji Zbiorów i Udostępniania UMK. W swym wystąpieniu Pani Dyrektor omówiła zasady funkcjonowania repozytorium, które gromadzi i przechowuje w formie elektronicznej pełnotekstowe prace i dane badawcze (preprinty, postprinty, sprawozdania, raporty i inne) powstałe w wyniku prowadzenia badań oraz dydaktyki przez pracowników UMK. Dodała, że otwarte repozytorium opiera się zwykle o dedykowaną platformę elektroniczną działającą na protokole OAI-PMH, dzięki któremu możliwy jest automatyczny pobór danych opisujących dokumenty cyfrowe przez systemy indeksujące (widoczne w narzędziach wyszukiwujących, np. Google, Google Scholar, BASE, Scientific Commons i innych). Nadmieniła, że najbardziej znaną platformą dla repozytorium jest dSpace, należąca do MIT, udostępniana jako open source. Kolejno zaznaczyła, że celem repozytorium jest upowszechnianie dorobku naukowego pracowników, dokumentowanie procesów badawczych, wspomaganie dydaktyki oraz oceny pracowników i uczelni. Dyrektor Czyżak zwróciła również uwagę zebranych, że dostęp do pełnych tekstów dokumentów i innych materiałów jest nieograniczony, bowiem deponent składając samodzielnie dane w repozytorium wyraża automatycznie zgodę prawnoautorską na ich upublicznienie. Dodała, że dopuszcza się dwie formy deponowania prac naukowych: autoarchiwizację (przez autora lub współautorów dzieła) i deponowanie pośrednie (przez pracownika Biblioteki UMK). Wystąpienie Pani Dyrektor Czyżak zakończone zostało prezentacją kolejnych etapów umieszczenia pracy w repozytorium.

Przewodniczący Posiedzenia Pan prof. H. Krawczyk podziękował Pani Dyrektor za wystąpienie, a następnie oddał głos Panu A. Skoczylasowi, Kierownikowi Działu Rozwoju i Wdrożeń IT WSliZ. Podczas prezentacji, Kierownik Skoczylas omówił zasady działania dobrej platformy sprzętowej potrzebnej do funkcjonowania nowoczesnej uczelni wyższej. W wypowiedzi zwrócił uwagę na wymagania sprzętowe, elementy środowiska IT oraz najpopularniejsze rozwiązania systemowe stosowane przez uczelnie wyższe. Wskazał również, że wirtualizacja uczelni umożliwia:

- optymalizację wykorzystania zasobów sprzętowych,
- szybszą i łatwiejszą konsolidację serwerów,
- bardziej efektywne wykorzystanie mocy procesorów,
- optymalne dopasowanie do wymogów aplikacji,
- uproszczenie zarządzania,
- większą elastyczność systemu IT w zakresie zmieniających się potrzeb przedsiębiorstwa,
- znaczące obniżenie kosztów.

Kolejno, Kierownik A. Skoczylas odniósł się do korzyści biznesowych wynikających z wdrożenia VoIP, technologii umożliwiającej przesyłanie dźwięku (głosu) za pomocą łączy internetowych lub dedykowanych sieci wykorzystujących protokół telefonii internetowej. Puentując wystąpienie, Kierownik A. Skoczylas poinformował, że Centrum Usług Informatycznych WSliZ przeprowadza na prośbę uczelni wyższych, urzędów pełne i bezpłatne analizy teleinformatyczne. Nadmienił, że anali-

za ta pozwala na kompleksowe wyznaczenie kierunków rozwoju IT, mając szczególnie na uwadze zbudowanie nowoczesnej, bezpiecznej oraz wydajnej infrastruktury IT.

W ramach pierwszego dnia Posiedzenia Komisji odbyła się również prezentacja firmy Laboratorio IRI Sistemas, która zajmuje się rozwijaniem rozwiązań naukowo-technicznych oraz zastosowaniem metodologii oraz systemów do odczytu i zautomatyzowanego przetwarzania danych.

W ramach wystąpienia przedstawiciele w/w firmy zaprezentowali zgromadzonym produkt PKT IRI stworzony do odczytu, rozpoznawania i automatycznego przetwarzania danych - wypełnionych odręcznie znaków. Wskazali, że produkt ten ma zastosowanie w egzaminach w formie testów jednokrotnego lub wielokrotnego wyboru, kwestionariuszach oceny jakości kształcenia lub innych, badaniach naukowych przeprowadzonych metodą ankietową. Kolejno przedstawiciel firmy Systemy IRI dokonał szczegółowej prezentacji zasad działania tego systemu oraz procesu odczytu danych z wypełnionego formularza testu.

Następnie, głos zabrał Przewodniczący KRASP prof. H. Krawczyk. W wypowiedzi Przewodniczący podziękował poszczególnym liderom tematów za prezentacje i cenne uwagi. Kolejno zwrócił się do Pana Rektora prof. T. Pomianka-gospodarza spotkania, dziękując Mu za przedstawienie zebranych tendencji rozwojowych Wyższej Szkoły Informatyki i Zarządzania oraz podjęcie próby omówienia zalet i barier systemów działających na „styku” Uczelni i Ministerstwa. W toku wypowiedzi, Pan Przewodniczący nadmienił, że KRASP podpisał wraz z PAN list intencyjny/porozumienie na mocy którego zadeklarował, iż jednym z priorytetów działania Komisji będzie rozwijanie i szukanie wspólnych rozwiązań w zakresie otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych. Kolejno zainicjował dyskusję, której kwintesencją miała być próba odpowiedzi na pytanie: *Jak zintegrować i w jaki sposób uatrakcyjnić platformy, które powstają w uczelniach? oraz gdzie jest linia demarkacyjna pomiędzy komercjalizacją badań a otwartym dostępem do publikacji i wyników badań naukowych?*

Podsumowując dyskusję pierwszego dnia posiedzenia zachęcił zebranych do zgłaszania/stworzenia koncepcji wspólnych projektów informatycznych, powstałych w celu rozwoju i wsparcia systemu zarządzania uczelnią wyższą.

Uwzględniając wnioski płynące z prezentacji zrealizowanych w ramach programu pierwszego dnia posiedzenia, Pan Przewodniczący H. Krawczyk zainicjował dyskusję, w ramach której poruszone zostały m.in. następujące tematy:

- Porozumienie KRASP i PAN dotyczące otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych,
- Inicjatywa Prezydenta PR dotycząca powołania Szerokiego Porozumienia na rzecz Umiejętności Cyfrowych w Polsce,
- Propozycje przedstawicieli firmy Elsevier,
- Propozycja koncepcji wspólnych projektów informatycznych dla potrzeb uczelni,
- Przygotowanie do spotkania z Panią Minister NiSW prof. M. E. Orłowską.

W toku dyskusji uczestnicy Posiedzenia zwrócili uwagę na:

- potrzebę dalszego rozwoju systemu wymiany informacji pomiędzy uczelniami a Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego, tak aby usprawnić dwustronny przepływ danych. Z uwagi na fakt, iż jest to bardzo istotny aspekt, zaproponowano, aby Ministerstwo zapewniło fundusze, które pozwolą na określenie przepływu danych na styku wskazanych wyżej podmiotów. Zaznaczono jednak, że należy mieć na uwadze zachowanie autonomii uczelni. Ponadto, w celu ujednolicenia dostarczanych informacji, należy ustandaryzować podstawowe pojęcia dot. przekazywanych danych.
- konieczność porządkowania zasobów informatycznych uczelni oraz rozwoju infrastruktury technicznej. Zaznaczono, aby rozważyć możliwość przygotowania rekomendacji, które pozwolą uczelniom na obniżenie kosztów w tym zakresie.
- zasadność wsparcia rozwoju koncepcji związanych z integracją platform otwartego dostępu do publikacji naukowych i dydaktycznych.

- konieczność rozpoznania aktualnego stanu informatyzacji polskich uczelni. Mając na uwadze powyższe, ustalono, iż w tym celu powinny zostać przeprowadzone badania ankietowe we wszystkich uczelniach. Efektem przeprowadzonych badań będzie opracowanie listy potrzeb zgłoszonych przez szkoły wyższe w zakresie systemów informatycznych na styku uczelnia – Ministerstwo. Przygotowane w ten sposób rekomendacje będą stanowiły podstawę do opracowania koncepcji projektów. Zauważono, iż KRASP powinien zwrócić się do Ministerstwa z prośbą o zabezpieczenie środków na ten cel.
- problem związany z obowiązkiem prowadzenia dokumentacji toku studiów w sposób tradycyjny. Uczestnicy spotkania zauważyli, iż powinny zostać podjęte działania, które pozwolą na prowadzenie dokumentacji toku studiów jedynie w formie elektronicznej oraz dokonanie digitalizacji dokumentów absolwentów.
- konieczność wprowadzenia przez ustawodawcę rozwiązań systemowych, które zachęcą otoczenie gospodarcze do nawiązania współpracy z uczelniami. W tym celu powinny zostać wprowadzona m.in. odpowiednie rozwiązania podatkowe. Ponadto, środki unijne w ramach przyszłego okresu programowania, powinny być dystrybuowane w taki sposób, aby stymulować współpracę firm z uczelniami.

Ponadto, uczestnicy spotkania poparli inicjatywę wsparcia Szerokiego Porozumienia na rzecz Umiejętności Cyfrowych w Polsce. W związku z powyższym, ustalono, że umiejętności w tym obszarze powinny zostać wprowadzone w ramach KRK i potwierdzone odpowiednimi certyfikatami. W toku dyskusji zaproponowano, aby poziom certyfikatu dostosować do profili kształcenia. Studentom kierunków technicznych powinien być oferowany certyfikat ECDL Advanced, natomiast pozostałym certyfikat ECDL. Zaznaczono jednak, że jedną z barier we wprowadzeniu tego rozwiązania są wysokie koszty uzyskania certyfikatu. Ponadto, podkreślono, iż pytania i zadania egzaminacyjne powinny być modyfikowane przez PTI z większą częstotliwością. Kontynuując dyskusję członkowie Komisji podjęli ustalenie, iż w przyszłości należy podjąć działania mające na celu opracowanie certyfikatu dostosowanego do potrzeb polskiego szkolnictwa wyższego, np. pod patronatem KRASP. W związku z powyższym, konieczne jest m.in. sformułowanie umiejętności jakie powinni posiadać studenci i sprofilowanie ich do odpowiednich profili kształcenia. Reasumując tę część Posiedzenia, zaznaczono, iż temat ten zostanie szerzej omówiony w czasie konferencji „Uczelnie Cyfrowe”, która odbędzie się w 2014 r.

Na zakończenie ustalono, iż kolejne Posiedzenie Komisji zorganizowane zostanie w pierwszym kwartale 2014 r. w Wojskowej Akademii Technicznej im. J. Dąbrowskiego. W ramach Posiedzenia zaplanowane zostanie spotkanie z Wiceminister Nauki i Szkolnictwa Wyższego prof. Marią Orłowską. W czasie Posiedzenia kontynuowana będzie dyskusja nt. digitalizacji zasobów papierowych dot. toku studiów, informatyzacji w polskich uczelni. Ponadto, w toku dyskusji pojawił się również postulat, aby podczas spotkania z Panią Minister zasygnalizować potrzebę wprowadzenia rozwiązań systemowych, które zachęcą firmy do nawiązania współpracy z uczelniami. Mając na uwadze porozumienie zawarte pomiędzy KRASP i PAN, poruszony zostanie również temat otwartego dostępu do treści publikacji naukowych i edukacyjnych. W ramach spotkania zaprezentowana zostanie także oferta firmy Elsevier.

Sprawozdanie sporządziły:

Barbara Szpunar

Małgorzata Piela